

Underlag för samråd angående omprövning av tillstånd enligt miljöbalken för Vika avfallsanläggning i Katrineholms kommun

Tekniska verken i Linköping AB (publ) äger och driver Vika avfallsanläggning i Katrineholm. Bolaget planerar att hos Miljöprövningsdelegationen ansöka om förnyat tillstånd för anläggningen. Ansökan föranleds av krav på omprövning från tillsynsmyndigheten. Denna skrivelse utgör en del av det samråd som ska genomföras inför tillståndsansökan.

1 Inledning

1.1 Uppgifter om verksamhetsutövaren

Verksamhetsutövare och anläggningsägare:	Tekniska verken i Linköping AB Box 1500 581 15 Linköping
Organisationsnummer:	556004-9727
Anläggningsnummer:	0483-060-001
Verksamhetsansvarig:	Anders Lindberg 0150-579 01
Kontaktperson tillståndsansökan:	Rebecka Helmers 013-20 93 19

Vika avfallsanläggning ägs och drivs av Tekniska verken i Linköping AB (publ) som i sin tur ägs av Linköpings kommun. Tekniska verken skapar nytta i vardagen för omkring 200 000 privat- och företagskunder, genom att erbjuda ett brett utbud av produkter och tjänster inom el, belysning, vatten, fjärrvärme, fjärrkyla, energieffektivisering, avfallshantering, bredband och biogas. Tillsammans med våra kunder driver vi utvecklingen mot vår vision: Ett samhälle som håller - för vardagen och morgondagen.

1.2 Allmänt om Vika avfallsanläggning

Vika avfallsanläggning tar emot och behandlar/lastar om förorenad jord, industri- och hushållsavfall. Farligt avfall tas emot och mellanlagras inför transport till godkänd mottagare. På Vika deponeras mindre mängder industriavfall. Det mesta av inkommande avfall förädlas på olika sätt och återvinns där så är möjligt. Hushållsavfall omlastas på Vika avfallsanläggning inför transport till Gärstadverket i Linköping, där avfallet energiåtervinns. På Vika avfallsanläggning finns idag en återvinningscentral.

Vika avfallsanläggning är belägen inom fastigheterna Lasstorp 4:1 och 4:2, ca 2 km norr om Katrineholms centrum.

Bild 1. Vika avfallsanläggning. Flygbild 2025.

Vika avfallsanläggning är ca 30 ha stor. På 50-talet var området en sjö (Vikasjön). Kommunen beslutade i början av 60-talet att börja tippa avfall där infarten ligger idag. Deponin underlagras av den tidigare sjöbotten som består av lera och berg, vilket gör deponin tät nedåt. Så småningom planades sjön ut och deponerat avfall bildade in på 70-talet en kulle. Innan 1986 skedde ingen sortering vid deponin. 1986 började miljöstörande material sorteras ut och 1991 byggdes våghuset och inkommande avfall började vägas. I dagsläget deponeras små volymer. Det mesta går till återvinning eller används till konstruktion.

Några huvudpunkter i verksamheten:

- Inkommande avfall vägs in vid den kontroll- och vågstation som finns vid infarten.
- Förädlat trä tas emot från både privatpersoner och företag. Detta flisas och blir RT-flis.
- Oförädlat trä såsom grenar, ris, kvistar och liknande krossas till GROT-flis.
- Omlastning av hushållsavfall för vidare transport till förbränning.
- Mellanlagring sker av utsorterade avfallsfraktioner, träbränslen för energiproduktion, farligt avfall från hushåll och företag.
- Industriavfall sorteras maskinellt. Icke brännbara fraktioner återanvänds och återvinns i så stor utsträckning som möjligt.
- På deponiområdet behandlas oljeskadad jord (ej farligt avfall) i liten skala genom biologisk behandling. Färdigbehandlad jord sparas till framtida sluttäckning inom deponiområdet.
- Deponering sker i princip endast av icke brännbart avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas.

1.3 Skälen för ansökan

Tillsynsmyndigheten har meddelat att processen att ompröva tillstånd för Vika avfallsanläggning ska vara påbörjad senast 20 år efter att nuvarande tillstånd beslutades, dvs processen ska vara påbörjad senast 2026-03-07.

Det nya tillståndet behöver även anpassas för att öka höjden på deponin på vissa delar för att kunna göra en sluttäckning med bra anpassad lutning.

1.4 Nuvarande tillstånd

Nu gällande tillstånd (dnr 551-3814-2005) är från 7 mars 2006 och de slutliga villkoren gällande utsläpp till vatten beslutades 19 januari 2017 (dnr 551-6742-15).

2 Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen

2.1 Ansökans omfattning

Ansökan omfattar i princip nuvarande verksamhet. Nuvarande verksamhetskoder enligt Miljöprövningsförfordning (2013:251) är huvudkod 90.300-i (deponering av icke-farligt avfall), samt sidokoderna 90.70 (mekanisk bearbetning och sortering), 90.50 (mellanlagring av farligt avfall), 90.361 (behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor), 90.420 (behandling av icke-farligt avfall), 90.330-i (deponering av farligt avfall/asbest), 90.100 (återvinning genom mekanisk bearbetning och sortering), 90.90 (bearbetning av elavfall), 90.30 (mellanlagring av icke-farligt avfall). Verksamheten kommer se över eventuella behov att justera gällande koder under arbetet med tillståndsansökan.

I det nya tillståndet behöver totalhöjden för deponin förtydligas. Idag är det tillåtet att deponera till +65 m.ö.h, men med sluttäckning innebär det i praktiken en totalhöjd på ca +67,5 m.ö.h. Detta för att få till avrinning och lutning vid sluttäckning för att få undan regnvattnet. Gällande detaljplan tillåter en höjd på +70 m.ö.h.

Till ansökan kommer en teknisk beskrivning, miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och samrådsredogörelse att bifogas.

2.2 Innehåll MKB

2.2.1 Lokalisering

Ansökan innebär fortsatt verksamhet i redan befintlig anläggning. Den befintliga platsen bedöms som lämplig med hänsyn till omgivningar, avstånd till närboende mm och området är i kommunens fysiska planering avsatt för teknisk anläggning.

Närmaste samlade bostadsbebyggelse finns på ett avstånd av ca 250 m söder om anläggningen.

Bild 2. Vika avfallsanläggning norr om Katrineholm tätort.

2.2.2 Utsläpp till vatten

Lakvatten

Vika avfallsanläggning har ett lakvattenreningssystem bestående av två utjämningsmagasin och översilningsytor. I det första utjämningsmagasinet luftas vattnet med blåsmaskin. Översilningsytorna fungerar bra och det är bra växtlighet på ytorna. Provtagning av utgående lakvatten sker månadsvis i enlighet med beslutat kontrollprogram. Denna provtagning påbörjades när det nya lokala markväxtsystemet togs i bruk under sommaren 2013. Vika avfallsanläggning uppvisar i jämförelse med svenska lakvatten generellt låga föroreningshalter. Det lokala reningssystemet för lakvatten har god funktion och kan uppvisa en betydande föroreningsreduktion framför allt för kväveföreningar.

Ytvatten

Ingen tydlig påverkan föreligger på ytvatten med avseende på metaller. Metallhalterna klassas överlag som låga till måttliga. I ytvattnet finns ett påslag av kväve nedströms deponin, vilket tyder på en viss påverkan. Konduktiviteten och klorid skiljer sig mellan punkterna uppströms och nedströms avfallsanläggningen, främst i södra diket vilket indikerar en påverkan från avfallsanläggningen. Kvartalsvisa mätningar av PFAS11 har pågått sedan slutet av år 2020. Dessa indikerar påslag nedströms deponin i södra diket. Fler mätningar behövs för att kunna dra några långtgående slutsatser avseende denna föroreningsnivå och dess källa.

Tekniska verken har beställt en konsultutredning av anläggningens vattenpåverkan, för att utreda vattnets flödesvägar och eventuella utsläpp från området. Utredningen kommer ge värdefull input till miljökonsekvensbeskrivningen.

2.2.3 Utsläpp till luft

Deponigas

Tidigare undersökningar på Vika visar på relativt låg metanavgång från gamla deponimassor med organiskt innehåll. Enligt Naturvårdsverkets Handbok 2004:2 med allmänna råd avklingar merparten av deponigasproduktionen inom cirka 25 år efter avslutad deponering av organiskt hushållsavfall/nedbrytbart avfall. Vid Vika upphörde deponeringen av biologisk nedbrytbart hushållsavfall cirka 1983. Det har således gått mer än 40 år sedan tillförseln av nedbrytbart hushållsavfall upphörde.

Lukt

Luktproblem från omlastning av hushållsavfall motverkas genom att det lastas upp och körs iväg löpande.

2.2.4 Buller

Buller från transporter, arbetsmaskiner, avfallshantering och bearbetning m.m. förekommer på anläggningen men ekvivalent ljudnivå vid närmaste bostäder håller sig inom bullervillkoret. Några bullerklagomål har heller inte förekommit.

2.2.5 Transporter

Transporterna till och från anläggningen utgörs främst av inkommande och utgående avfallstransporter. Inom anläggningen sker även transporter med bland annat lastmaskin. Transporternas miljöpåverkan kommer att beskrivas för närområdet, med fokus på buller och luftföroreningar.

2.2.6 Avfall

Mellanlagret för farligt avfall

Flytande farligt avfall förvaras invallat under skärmtak alternativt inne i byggnad. Invallningen under skärmtak rymmer totalt 16 000 liter, den största behållaren rymmer 3 000 liter. Invallningen i byggnad rymmer 10 260 liter. Största behållaren rymmer 1 000 liter. Småkemikalier förvaras inlåsta i en miljöcontainer.

Icke flytande farligt avfall mellanlagras på sådant sätt att omgivningen inte förorenas till exempel i container.

Farligt avfall från egen verksamhet

Vid anläggningen uppkommer mycket små mängder farligt avfall. Maskiner och fordon servas inte vid anläggningen. Under 2024 uppkom 21,68 ton oljeavskiljaravfall och uppskattningsvis 60 kg absorbenter med olja. Uppkommet farligt avfall samlas in och skickas för omhändertagande till godkänd mottagare.

Behandling av oljeskadad jord

Oljeskadad jord behandlas genom kontrollerad kompostering. En anläggning för förorenad jord finns med flera slamavskiljare och en oljeavskiljare. På samma område finns även en avvattningsanläggning som använder samma avskiljare.

MKBn kommer att innehålla en redovisning av avfallsmängder på anläggningen och hur de hanteras och omhändertas.

3. Samrådsförfarande

Innan tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivning upprättas är sökanden skyldig enligt miljöbalken att genomföra samråd. I första skedet ska sökanden samråda med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de som kan antas bli särskilt berörda. Verksamheten **kan antas medföra en betydande miljöpåverkan** eftersom den omfattar deponering av farligt avfall (asbest) och ska även samråda med en utökad krets bestående av berörda statliga myndigheter, den allmänhet samt de organisationer som kan antas bli berörda.

Tekniska verken planerar genomföra samråden på följande sätt:

- Samråd med länsstyrelsen i Södermanlands län, Katrineholms kommun och Västra Sörmlands räddningstjänst genomfördes den 30 januari 2026.
- Samråd med de som kan antas bli särskilt berörda, kommuner, organisationer och statliga myndigheter sker skriftligen via detta brev.
- Samråd med övrig allmänhet sker via annons i Katrineholms kuriren och Sörmlandsbygden.

De synpunkter som framkommer i samrådsprocessen kommer att beaktas vid upprättandet av miljökonsekvensbeskrivningen. En samrådsredogörelse kommer att bifogas ansökan.

4 Tidplan

Tekniska verken planerar att lämna in ansökan om nytt tillstånd under 2026.

Tekniska verken i Linköping AB
Division Vatten och avfall

Anders Lindberg
Avdelningschef Vika avfallsanläggning